

Journal of Innovative Research in Social Studies | Sosyal Bilgilerde Yenilikçi Arařtırmalar Dergisi

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/jirss>

Cilt/Volume: 7 Sayı/Issue: 1 Yıl/Year: 2024

8. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Tarihî Roman Okumanın Akademik Başarı Üzerindeki Etkileri

8th Grade The Effects of Reading Historical Novels on Academic Achievement in Turkish Republic History of Revolution and Kemalism Course

Yazar Bilgisi / Author Information

Nurgül AVCI

Yüksek Lisans Öğrencisi, Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi, Antalya/Türkiye
Master's Student, Akdeniz University, Institute of Educational Sciences, Turkish and Social Sciences Education, Antalya/Türkiye

nurgulavcii.4807@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-7842-1888>

Ahmet KÖÇ

Prof. Dr., Akdeniz Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi, Antalya/Türkiye
Prof., Akdeniz University, Faculty of Education, Turkish and Social Sciences Education, Antalya/Türkiye

ahmetkoc@akdeniz.edu.tr

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8819-8095>

Makale Bilgisi / Article Information

Makale Türü / Article Type : Araştırma Makalesi / Research Article

Geliř Tarihi / Received : 15.02.2024

Kabul Tarihi / Accepted : 25.06.2024

Yayın Tarihi / Published : 30.06.2024

Atıf / Cite

Avcı, N., ve Köç A. (2024). 8. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde tarihî roman okumanın akademik başarı üzerindeki etkileri. *Journal of Innovative Research in Social Studies*, 7(1), 27-46.

<https://doi.org/10.47503/jirss.1437516>

8. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Tarihî Roman Okumanın Akademik Başarı Üzerindeki Etkileri¹

8th Grade the Effects of Reading Historical Novels on Academic Achievement in Turkish Republic History of Revolution and Kemalism Course

Özet

Araştırmada T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin öğretimine katkısı olabileceği varsayılan tarihî roman okumanın akademik başarıya etkisi nicel ve nitel veriler ışığında değerlendirilmiştir. Araştırmada karma yöntem desenlerinden olan açılımlı sıralı desen kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 8. sınıfta eğitimlerine devam eden 30 öğrenci oluşturmaktadır. Nicel ve nitel verilerin toplanması amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanan akademik başarı testi ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmada nicel verilerin analiz edilmesi sonucunda deney ve kontrol gruplarının son test puanları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte ön testte deney ve kontrol grubu puanlarının birbirine oldukça yakın olmasına karşın son testte bu farkın deney grubu lehine artmış olması, gruplar arasında anlamlı bir farklılık olmasa da deneysel işlemin öğrencilerin akademik başarılarını olumlu yönde etkilediği şeklinde yorumlanabilir. Nitel verilerin analizi sonucunda öğrencilerin tarihi roman okumaya yönelik olumlu bir bakış açısına sahip oldukları anlaşılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerden hiçbirinin tarihi konular hakkında araştırma öncesinde herhangi bir tarihi roman okumamış olması, nitel verilerin analizi sonucunda ortaya çıkan dikkat çekici bir bulgudur. Son olarak T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde tarihi roman okumanın öğrencilerin derse olan ilgilerini artırmış olması, çalışmanın önemli bulguları arasında yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler, T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi, Tarihî roman, Tarih öğretimi

Abstract

In the research, the effect of reading historical novels, which are supposed to contribute to the teaching of the History of the Revolution of the Republic of Turkey and Atatürkism course, on academic achievement was evaluated in the light of quantitative and qualitative data. The exploratory sequential pattern, which is one of the mixed method patterns, was used in the research. The study group of the research was 8. There are 30 students who continue their education in the classroom. The academic achievement test and semi-structured interview form prepared by the researchers were used to collect quantitative and qualitative data. As a result of analyzing the quantitative data in the study, it was found that there was no significant deficiency between the final test scores of the experimental and control groups. However, although the experimental and control group scores were quite close to each other in the pre-test, the fact that this difference increased in favor of the experimental group in the Decal test can be interpreted as having a positive effect on the academic achievement of the experimental process, although there is no significant difference between the groups. As a result of the analysis of qualitative data, it was understood that students have a positive perspective towards reading historical novels. The fact that none of the students participating in the study had read any historical novels about historical subjects before the research is a remarkable finding that emerged as a result of the analysis of qualitative data. Finally, the fact that reading historical novels in the History of the Revolution of the Republic of Turkey and Atatürkism course increased the students' interest in the course is one of the important findings of the study.

Keywords: Social studies, Turkish Revolution History and Kemalism Course, Historical novel, History teaching.

¹ Bu makale ikinci yazar danışmanlığında birinci yazar tarafından hazırlanan "8. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Tarihî Roman Okumanın Akademik Başarı Üzerindeki Etkisi" isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

History is an important field for people to recognize themselves and to learn where they come from and where they are going as a human being. History provides the individual with a wide range of experience and a way of thinking. The acquisition of these experiences and ways of thinking when making decisions, and the opportunity to approach events, people, the present and the future more accurately make history teaching important.

The use of textbooks as materials in schools can make education dependent on textbooks and lead students to passivity and rote learning. In this case, the dependence of teaching only on textbooks is equivalent to ignoring individual differences inevitably. However, producing and trying alternative methods to textbooks can carry the process to a different dimension. In this study, the qualitative and quantitative effects of using historical fiction novels as an in-class material on students while teaching history will be discussed. A student who steps into education in our country takes history courses, including higher education.

In the research, history teaching is addressed in the 8th grade level of secondary school in terms of the Turkish Republic History of Revolution and Kemalism course. Considering the time allocated to the Turkish Republic History of Revolution and Kemalism course, an in-depth history education cannot be mentioned. For this reason, additional resources that can help the student should be shown. Additional resources should be historical fictions that have a high potential to attract the student's interest and that contain empathy that will enable them to look at the historical period discussed from different perspectives. In this way, students who have trouble focusing in verbal lessons can open a new dimension to their learning with works of historical fiction. Because historical fiction can make students partners in history in a way that history textbooks cannot do. In addition, according to Marshall and Stix, historical fiction not only feeds students' creativity and imagination, but also develops their high-level cognitive skills by enabling them to portray historical figures. In this study, Tarık Buğra's novel *Küçük Ağa* (Little Ağa) was used as a sample work of historical fiction, considering the achievements of the course. In the determined groups, the qualitative and quantitative effects of historical novels on the course were emphasized because of the planned lesson process.

Method

In this 8th grade Turkish Republic History of Revolution and Kemalism course, an exploratory sequential design, one of the mixed method designs, was used in this study, which was conducted to increase the students' views and academic achievement of reading historical novels. Mixed method is based on the principle of using quantitative and qualitative research methods together and provides the opportunity to address the research topic from different perspectives. Exploratory sequential design contributes to the deepening of the quantitative data obtained by supporting the qualitative data with qualitative data and to address the research problem in detail.

In the quantitative dimension of the study, pretest-posttest quasi-experimental research design was used. This design allows the interpretation of the findings obtained by testing the effect of the independent variable on the dependent variable. In the qualitative part of the research, case study design was preferred. The main purpose of qualitative research is to present opinions and

thoughts directly through description and to analyse them in depth through documents and interviews. A case study is a qualitative research design that aims to reveal an existing situation as it is and offers the opportunity to describe and examine the current situation in depth. This study consists of a total of 30 eighth grade students who continue their education in two different branches of a public school in Konyaaltı district of Antalya province in the 2021-2022 academic year. Of these students, 15 were in the experimental group and 15 were in the control group. Typical case method, one of the purposeful sampling methods, was used to determine the study group.

The quantitative and qualitative data obtained in the study were analyzed with appropriate techniques. SPSS 24 package programme was used in the analysis of quantitative data. T-Test technique was used to observe significant / insignificant differences in historical novels, which form the basis of quantitative sub-problems, towards history teaching. Descriptive analysis technique was used to analyze qualitative data. It is stated that descriptive analysis is a frequently used method for researchers to obtain summary information about different facts and events they want to study.

Findings

Independent sample t-test was applied to test the existence of a significant relationship between the pre-test mean scores of the experimental and control groups in which the "Reading Historical Novels" intervention was applied to the experimental group students in the Turkish Revolution History and Kemalism course. As a result of the evaluation, it can be said that both groups consisted of individuals with a homogeneous distribution close to each other in terms of achievement. The fact that the pre-academic achievements and readiness levels of the groups are close to each other is important in terms of the course of the study.

Independent sample t-Test was applied to test the existence of a significant relationship between the post-test mean scores of the experimental and control groups, and the mean post-test score of the students in the experimental group (80.33) was higher than the mean post-test score of the control group (72.33).

In the qualitative dimension of the research, when 15 participants were asked about the contributions of reading historical novels to the Turkish Revolution History and Kemalism course, the positive feedbacks of reading historical novels predominated. It is seen that reading historical novels has affective gains as well as cognitive contributions. When reading historical novels is associated with the units and presented to the students together, it enables them to understand the subjects. In line with these findings, the idea that reading historical novels can be a reliable and effective method by students has been put forward.

Conclusion and Discussion

When the post-tests made at the end of the process of reading historical novels are analyzed, there is no significant difference between the experimental and control groups, but in the post-test results of the two groups, where there is no difference in scores between the pre-tests, the success average of the experimental group has increased remarkably compared to the control group. In this context, it is seen that reading historical novels is effective in the comprehension of the relevant acquisitions of the Turkish Revolution History and Kemalism course. When the post-tests made at the end of the process of reading historical novels are analyzed, there is no significant

difference between the experimental and control groups, but in the post-test results of the two groups, where there is no difference in scores between the pre-tests, the success average of the experimental group has increased remarkably compared to the control group. In this context, it is seen that reading historical novels is effective in the comprehension of the relevant acquisitions of the Turkish Revolution History and Kemalism course. For example, it was stated in the research that US students prefer historical novels and are satisfied with this situation. In our country, historical novels are not preferred in history teaching and our students are deprived of this effective method. Keskin mentioned in his study that reading historical novels contributes to history education and teaching. The related result coincides with the findings of the research.

When the quantitative and qualitative findings are analyzed, it is concluded that reading historical novels contributes to the success of the course in the Turkish Revolution History and Kemalism course in particular and history teaching in general, but it is also seen that it increases the love and interest in history.

GİRİŞ

Tarih; toplumların, milletlerin başından geçen olayları zaman ve yer göstererek anlatan, bunların sebep ve sonuçlarını, birbirleriyle olan ilişki ve bağlantılarını inceleyen ilimdir (Ayverdi, 2005). Esasında bu durum görüldüğü kadar kolay değildir. Çünkü tarih ilmi, olaylar arasındaki farklılık ve benzerlikleri incelerken aynı zamanda bireysel, kültürel ve toplumsal değişimi, bu değişimlerdeki sürekliliği ve ortaya çıkan sebep-sonuç ilişkilerini irdelemektedir (Dilek, 2001). Bu çerçevede tarih ilmi insanın kendini tanıması ve bir insan olarak ne olduğunu öğrenmesi açısından önemlidir (Collingwood, 1996). Ayrıca insanoğlu doğası gereği kendinden sonraki gelecek nesilleri bilgilendirmek, korumak, yol göstermek amacıyla tarih ilminden faydalanmıştır. Paleolitik Çağ'da mağaralara kazınan hayvan ile insan figürleri ve günümüzdeki tarih ders kitaplarının aynı amaca hizmet ettiğinden bahsetmek mümkündür.

Aslında buradaki temel amaç, tarihi öğretileri doğru şekilde işlemek ve elde edilen tecrübeler ile toplumları bilgilendirmektir. Tarih ilmi, toplum içerisinde yer alan bireylere geniş bir tecrübe alanı ve düşünme biçimi kazandırır. Karar alırken bu tecrübelerin ve düşünme biçiminin kazanılması, olaylara, insana, bugüne ve geleceğe daha doğru yaklaşma olanağının sunulması tarih öğretiminin önemli kılmaştır (Koç, 2002)

Tarih öğretiminin nasıl daha iyi yapılacağı noktasını da göz ardı etmemek gerekir. Bilindiği üzere eğitimin her kademesinde materyal kullanımı önemli ve gereklidir. Eğitim materyalleri öğretimi destekleme, kalıcı öğrenmeye katkı sunma, bilgileri somutlaştırma ve öğrencilerin ilgisini çekme gibi özellikleri ile eğitim sürecinin ayrılmaz bir parçasıdır (Ünal ve Demirkaya, 2019). Tarih öğretiminde de konuların öğretimi esnasında materyal kullanımı ciddi düzeyde önemlidir. (Demircioğlu & Turan, 2023) Özellikle bu materyallerden biri olarak tarihi romanların, tarih öğretimine olan katkısı göz önünde bulundurulmalıdır. Tarihi romanlar, bilgi edinmeyi ve tarihsel düşüncenin gelişmesini sağlama açısından tarih öğretimine olumlu katkı sağlayan argümanlardır (Düzgün, 2008). Bu araştırmanın temel çerçevesini de tarihî romanların, tarih derslerinde yazılı bir materyal olarak kullanılmasının etkilerinin araştırılması oluşturmuştur.

Edebiyat içerisinde birçok sözlü ve yazılı tür arasında akla ilk gelen türlerden biri de romandır. Tarihî roman ise edebiyat ve tarih ilminin ortak bir ürünü olarak ortaya çıkmış, tarihî olay veya şahsiyetleri konu alan gerçek ya da kurgu romanlar bütünüdür. Argunşah'a (2002) göre tarihi romanlar, tarihî konuları anlatan, tarihsel arka plana dayanan, kurgusal çalışma olarak okuyucuda gerçeklik duygusu uyandıran bir tür iken; Tural'a (1991) göre tarihî roman, yazarın şahit olmadığı dönemleri tarihî gerçekliğe uygun olarak anlatımıdır. Geleneksel tarih öğretimindeki bilgi aktarmaya dayanan bu anlayış, okuyucuda düşünme, empati kurma ve yaratıcılığa katkı yapmaktadır (Düzgün, 2008). Dahası ders kitaplarındaki bilgilerle romanlardaki bilgilerin karşılaştırılmasıyla öğrencinin sorgulama içine girmesi mümkün olabilmektedir.

Tarih ders kitaplarına ek olarak, tarih öğretiminde tarihî roman gibi materyaller hem dersin işlenişini zenginleştirmekte hem de dersin uygulanması esnasında öğrencide ilginin artmasına neden olmaktadır. Bununla birlikte ilgisi artan öğrencinin başarı düzeyinin de artacağı düşünülmektedir (Ata, 2001). Tarih dersleri ders kitaplarının dışındaki sözü edilen araçlarla işlenildiğinde daha etkili ve kalıcı olacağı düşünülmektedir.

Tarih dersleri, isimler ve tarihlerin sonsuz bir anlatısı olması ve ders kitaplarındaki kalıplaşmış ifadeler arasında sıkışıp kalması nedeniyle öğrenciler tarafından sıkıcı ve çabuk unutulmuş bir ders olarak kabul görmektedir (Şimşek, 2003; Düzgün, 2008). Bu problemin çözümü için tarihi

romanların kullanılması etkili bir araç olabilir. Tarihi romanlar ile tarihi olgu ve bulguları öğrenen ya da öğrendiklerini pekiştiren öğrenci, derse yönelik hem bilişsel hem de duyuşsal yetilerini geliştirecektir (Jacobsen, 2002).

Tarihî romanlar, olayların insan yaşamı üzerindeki sonuçlarını düşünmeye sevk etmektedir. Öğrenciler hayal güçlerini kullanarak okudukları romanların bulunduğu tarihî dönemle ciddi empati kurabilirler. Romanda bahsi geçen olay ve dönemde yaşadıklarını ya da karakterlerin yerine kendilerini koyduklarını bilmeliyiz. Çünkü çocuk zihnî hayal kurmaya yatkındır; gerçeklik algısı henüz tam oturmamış bu genç beyinler okudukları roman sayesinde zamanda yolculuk yapabilirler. Bu da tarihî romanın tarih derslerine sağlayacağı özel değerlerden biridir (Nawrot, 1996).

Tarihî roman okumanın öğrenciye katacağı bir diğer yeti de merak duygusunun şiddetlenmesidir (Harris ve Austin, 2000). Romanların gerek ustaca kurgulanış biçimi gerekse ilgiyi sürekli yakalamak adına yarattığı merak faktörü, öğrenciyi okuduğu esere bağlamaktadır. Heyecanla kitabın sonunu beklerken zihnin kuracağı tüm muhtemel sonlar merakla bekleniyor olacaktır. Meraklı nesiller yaratılmak isteniyorsa tarihî romanların etki alanı arttırılmalıdır.

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük ders kitabı (MEB, 2023) 3. ünitesinde “Millî Bir Destan: Ya İstiklal Ya Ölüm” kısmında, Millî Mücadele’nin sanata ve edebiyata yansımalarında yer alan Tarık Buğra’nın Küçük Ağa romanının bir kesiti, ders içi materyal olarak belirlenmiştir. Küçük Ağa romanı (Buğra, 2018) Millî Mücadele yıllarındaki Anadolu’yu özgün bir üslupla işlemektedir. Osmanlı Devleti’nin I. Dünya Savaşı’ndaki yenilgisinin halk üzerindeki yansımalarını ve kurtuluş ateşinin doğuşunu panoramik olarak görebilmek açısından önemli bir eserdir. Tercih edilen roman T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin 2. ve 3. ünitelerindeki olaylar serisinden bahsetmektedir. Eserin bahsi geçen ünitelerdeki tarihî olayları içermesi ve pedagojik olarak öğrenciye göre olması nedeniyle sorunsalların tespitinde doğru bir aracı olacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, 8. sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde tarihî kurgu roman okumanın öğrencilerin akademik başarıları ve derse yönelik tutumları üzerindeki etkisini incelemektir. İlgili amaç doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır:

- Tarihi roman okutulan deney grubu ile tarihi roman okutulmayan kontrol grubunun ön test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- Deney grubu ile tarihi roman okutulmayan kontrol grubunun son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- Öğrencilerin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde tarihî kurgu eserlerin bir öğretim materyali olarak kullanılmasına yönelik görüşleri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

8. sınıf T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde tarihi roman okumanın öğrencilerin derse yönelik görüşleri ve akademik başarılarını arttırmaya yönelik olan bu çalışmada, karma yöntem desenlerinden açıklayıcı sıralı desen kullanılmıştır. Karma yöntem, nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin bir arada kullanılması esasına dayanmakta ve araştırma konusunun farklı bakış

açılarıyla ele alınabilmesine imkân sağlamaktadır (Johnson ve Onwuegbuzie, 2004). Açımlayıcı sıralı desen, elde edilen nicel verilerin nitel verilerle desteklenerek derinleştirilmesine ve araştırma probleminin detaylı olarak ele alınmasına katkı sunar (Creswell 2021). Araştırmanın nicel boyutunda ön test son test yarı deneysel araştırma deseni kullanılmıştır. Bu desen bağımsız değişkenin bağımlı değişken üzerindeki etkisinin test edilmesiyle elde edilen bulguların yorumlanmasına olanak vermektedir (Büyüköztürk, 2010). Araştırmanın nitel bölümünde ise durum çalışması deseni tercih edilmiştir. Nitel araştırmalarda asıl amaç betimleme yoluyla görüş ve düşüncelerin doğrudan sunulup, belge ve görüşme ile derinlemesine incelenmesidir. Durum çalışması, var olan bir durumu olduğu şekliyle ortaya koymayı amaçlayan, mevcut durumu betimleme ve derinlemesine inceleme imkânı sunun nitel araştırma desenlerindedir (Yıldırım ve Şimsek, 2018).

Çalışma Grubu

Bu çalışma 2021-2022 eğitim öğretim yılında Antalya ili Konyaaltı ilçesinde bulunan bir devlet okulunun iki farklı 8. sınıf şubesinde eğitimlerine devam eden toplam 30 öğrenciden oluşmaktadır. Bu öğrencilerden 15'i deney 15'i ise kontrol grubunda yer almıştır. Çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örneklem yöntemlerinden tipik durum metodundan yararlanılmıştır. Tipik durum örnekleme yöntemi, evrende bulunan çok sayıdaki benzerin arasından belirlenen küçük düzeyde bir grup ile genel bir inceleme yapılarak olay ve olgular hakkında bilgi edinebilmeyi amaçlamaktadır (Patton, 2005).

Veri Toplama Araçları

Akademik Başarı Testi: Araştırma için hazırlanan 60 çoktan seçmeli sorudan oluşan test 8. sınıfta öğrenim gören 120 öğrenciye uygulanmıştır. Uygulanmış olan akademik başarı testindeki çıkartılması gereken soruların madde gücü ve madde ayırt ediciliğine bakılmıştır. Madde gücünün 1'e yaklaşması kolaylığı, 0' a yaklaşması zorluğunu göstermektedir. Madde ayırt ediciliği -1 ile +1 arasında değer almaktadır. Maddenin eksiye yaklaşması istenilmeyen bir durumdur. Yapılan analizler sonrasında istenilen özellikler seçilmiş ve sağlıklı olan 20 soru kullanılmıştır. Belirlenen akademik başarı testi üç öğretim üyesi ve iki alan öğretmenine sunulup gerekli görüş ve düzeltme fikirleri alınarak son hâlini almıştır.

Testte yer alan en kolay soruların 1. (0,70 (Pj)) ve 19. (0,66 (Pj)) numaralı maddeler olduğu; testte yer alan maddelerin güçlükleri incelendiğinde ise test maddelerinin sıklıkla 0,40-0,60 (Pj) aralığında değer aldıkları görülmektedir. Bu durum testteki maddelerin genellikle orta güçlükte olduğunu göstermektedir; en zor maddenin ise 13 (0,43 (Pj)) numaralı madde olduğunu söylemek mümkündür. Testte yer alan maddelerin ayırt edicilikleri (r_{jx}) incelendiğinde ise maddelerin hepsinin 0,40 (r_{jx}) değerinden yüksek olduğu, bu nedenle testteki maddelerin ayırt edici güçlükte olduğu görülmektedir. Testteki maddeler incelendiğinde ayırt ediciliği en düşük olanın 0,41(r_{jx}) ile 12 numaralı madde olduğu, ayırt ediciliği en yüksek olanın ise 0,60 (r_{jx}) ile 3 ve 20 numaralı maddeler olduğunu söylemek mümkündür. Testte yer alan her maddenin madde güçlük ve madde ayırt edicilik değerleri istenmeyen düzeyde bulunmadığından maddelerde herhangi bir düzeltme ya da testten çıkarma işlemi yapılmamıştır.

Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu: Nicel araştırma sonucunda elde edilen veriler gözden geçirilerek yedi sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu, üç öğretim üyesi ve iki alan öğretmenine sunulup gerekli görüş ve düzeltme fikirleri çevresinde oluşturulmuştur. Yarı yapılandırılmış görüşmeler sahip olduğu belli düzeydeki standartlığı ve esnekliği nedeniyle,

yazmaya ve doldurmaya dayalı testler, anketlerdeki sınırlılığı ortadan kaldırması ve belirli bir konuda derinlemesine bilgi edinmeye yardımcı olması nedeniyle tercih edilmiştir (Yıldırım ve Şimsek, 2018).

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma verilerini toplamak için gerekli izinler Antalya Valiliği ve Antalya İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden alındıktan sonra 15'er kişilik deney ve kontrol grubuna ön testler uygulanmıştır. Ön test sonrasında tarihi roman (Küçük Ağa) deney grubuna verilmiştir. Tüm kazanımlar işlenip tarihi roman bittikten sonra deney ve kontrol grubuna son test uygulanmıştır. Son olarak verileri dayandırmaya için hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu deney grubuna uygulanmıştır. Araştırmanın başında tüm izinlerin alındığı, verilerin kimse ile paylaşılmayacağı ve sonuçların karneye yansımayacağı bilgisi katılımcılarla paylaşılmıştır.

Araştırmada elde edilen nicel ve nitel veriler uygun tekniklerle analiz edilmiştir. Nicel verilerin analizinde SPSS 24 paket programından yararlanılmıştır. Alt problemlerin temelini oluşturan tarihî romanların tarih öğretimine yönelik anlamlı/anlamsız farklılıkları gözlemleyebilmek için t-testi tekniğinden yararlanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Betimsel analizin, araştırmacılar için çalışmak istedikleri farklı olgu ve olaylar hakkında özet bilgi elde edebilmeleri için sıklıkla başvurulan bir yöntem olduğu belirtilmiştir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2011).

Etik Konular

Etik kurul izin bilgileri

Bu araştırmanın etik izni, Akdeniz Üniversitesi Rektörlüğü Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'nun 04.11.2021 tarihli 363 sayılı kararı ile alınmıştır.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın alt problemleri doğrultusunda ölçme araçlarından elde edilen bulgular tablolar eşliğinde sunulmuştur.

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Deney grubu öğrencilerine T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde "Tarihsel Roman Okuma" müdahalesinin uygulanarak deney ve kontrol gruplarının ön test puan ortalamaları arasında anlamlı ilişkinin varlığını test etmek için bağımsız örneklem t-testi uygulanmıştır. İki grubun ön test puan ortalamaları arasında anlamlı bir ilişkinin olmaması çalışmanın sürdürülebilmesi bakımından gereklidir. Bu bağlamda gerçekleştirilen analize ait bilgiler şöyledir:

Tablo 1

Deney ve kontrol gruplarının ön test başarı testi puanlarına ilişkin bağımsız örneklem t-testi sonuçları

Gruplar	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Deney	15	59,67	18,17	28	,245	,808
Kontrol	15	58,00	19,07			

*p>0.05

Tablo 1 değerlendirildiğinde deney grubunun başarı testine ilişkin ön-test puan ortalaması ile ($\bar{X}=59,67$) kontrol grubunun başarı testine ilişkin ön-test puan ortalaması ($\bar{X}=58,00$) arasında anlamlı düzeyde bir ilişkiye ulaşılamamıştır. Deney ve kontrol grubunun ön test puan ortalamaları ve standart sapmaları ($S^{\text{Deney}} = 18,17$; $S^{\text{Kontrol}} = 19,07$ birbirine oldukça yakındır. Bu göz önüne alındığında, her iki grubun da başarı olarak birbirine yakın ve homojen dağılım gösteren bireylerden oluştuğu söylenebilir. Grupların ön akademik başarılarının ve hazır bulunuşluk düzeylerinin birbirine yakın olması çalışmanın gidişatı bakımından önemlidir.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Deney ve kontrol gruplarının son-test puan ortalamaları arasında anlamlı bir ilişkinin varlığını test etmek için bağımsız örneklem t-testi uygulanmıştır. Yapılan analizin sonuçları Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2

Deney ve kontrol gruplarının son test başarı testi puanlarına ilişkin bağımsız örneklem t-testi sonuçları

Gruplar	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Deney	15	80,33	11,25	28	1,583	,125
Kontrol	15	72,33	16,02			

* $p>0.05$

Tablo 6 değerlendirildiğinde, deney grubunda bulunan öğrencilerin başarı testine ilişkin son-test puan ortalaması ($\bar{X}=80,33$) kontrol grubunun başarı testine ilişkin son-test puan ortalamasından ($\bar{X}=72,33$) daha yüksek bulunmuştur. Bununla beraber deney grubunda yer alan öğrencilerin başarı testi standart sapmaları ($S = 11,25$) kontrol grubunun başarı testi standart sapmasına ($S = 16,02$) göre daha düşük çıkmıştır. Deney grubunun başarı testi sonuçları, kontrol grubunun başarı testi sonuçlarına göre daha düşük sapma puanına sahip olarak daha homojen bir görünüm sağlamıştır. Deney grubunun yapılan tarihi roman okuma çalışmasıyla başarı puanlarını kontrol grubuna oranla daha çok arttırması ve grup standart sapmasının daha düşük bir değere düşmesi çalışma adına olumlu bir sonuçtur. Ortaya çıkan bu farka rağmen T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde "Tarihsel Roman Okuma" uygulamasının yapıldığı deney grubunun başarı testine ilişkin puan ortalaması ile T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programına uygun ders işlenen kontrol grubunun başarı testine ilişkin puan ortalamaları arasında deney grubu lehine anlamlı bir ilişki ortaya çıkmamıştır.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Bu alt başlık araştırmanın nitel bulgularının tamamını kapsamaktadır. Görüşme soruları üzerinden nitel bulgular tablolar eşliğinde yorumlanarak çıkarımlar yapılmıştır.

Tablo 3*Tarihi roman okumanın T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine olan ilgiye yönelik bulgular*

Öğrenci Görüşleri	f
Konuları daha iyi anladım.	3
İlgimi çekmedi.	2
Tarih bilincimi pekiştirdim.	2
Konulardaki tarihî gerçekliğe empati kurmamı sağladı.	2
Tarihî karakterlerin somutlaştırılmasını sağladı.	1
Tarihe olan ilgim arttı.	1
Derslerime ön hazırlık sağladım.	1
Bilgilerimi tazeledim.	1
Tarihe olan bakış açımı değiştirdi.	1

Sonuçlar göz önüne alındığında tarihî roman okumanın olumlu dönütleri ağır basmaktadır. Tarihî roman okumanın bilişsel katkıları olduğu gibi duyuşsal kazanımlarının da olduğu görülmektedir. Özellikle cevaplardaki ilgi, empati, bakış açısı kavramları oldukça önemlidir. Tarih dersinin ezberleme, hatırlama ve soru cevaplama kısacından kurtulmasını yine bu saydığımız kavramlara sıkıca tutunmak sağlayacaktır. Tarihle empati kurabilen farklı bakış açıları yakalayabilen bir öğrencinin öğrendiklerini kalıcı kılması ve hayatına uygulayabilmesi kaçınılmazdır. Genel itibarıyla tarihî roman okumanın öğrenciler üzerinde olumlu etkilerini görmüş olduğumuz bu görüş sorusunda alınan bazı cevaplar şunlardır:

'Okuduğum romandaki karakterler ile İnkılap Tarihinde öğrendiğimiz kahramanları, onların özelliklerini, milli mücadeleye olan katkısını gerçek hayatla somutlaştırıp daha iyi kavramama sebep oldu. (Ömer)

O zaman yaşanmış olan anıların gözümde daha fazla canlanmasına yardım etti. Ana karakterin savaş zamanı neler yaşadığı, bedenlen ve ruhen nasıl tükendiği ve çevresinin ona karşı tavırları yer alıyor kitapta. Empati duygumun gelişmesiyle ilgim çoğaldı. (Çınar)

Beni çok etkilemedi çünkü ben tarih kitaplarını çok sevmem. İlgim olmadığı için önemsemedim. Derse yönelik ilgim olmadı. (Kenan)

Türkiye Cumhuriyeti nasıl kuruldu, Türk halkının vatansever oluşunu, İstanbul hükümetinin İngiliz yanlısı oluşunu ve çete baskılarını öğrendim. Tüm bunları öğrenmemle derslere etkin katılım sağladım ailem ve öğretmenlerimin takdirini kazanmamla derse karşı iyi duygular beslememe neden oldu. (Toprak)

Ben İnkılap dersinde başarılı bir öğrenci değildim. Küçük Ağa romanını okuduktan sonra hem derste başarılı oldum hem de derse çok sevdim. (Aslı)

Olumlu yönde etkiledi. Beni Türk tarihine yakınlaştırdı ve sevgimi çoğalttı. Ayrıca askerimiz ve Mustafa Kemale olan sevgim ve gurur duymam çoğaldı. (Mehmet)

Tablo 4

Tarihî roman okumanın T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersindeki kazanım ve konuların öğrenilmesi katkısına ilişkin bulgular

Öğrenci Görüşleri	f
Konuları anlamama yardımcı oldu	6
Konuları pekiştirmemi sağladı	2
Eksiklerimi tamamlamamı sağladı	2
Fayda sağlamadı	2
Konulara ön hazırlık oldu	1
Konulara ek kaynak oldu	1
Konuyu derinlemesine araştırmama neden oldu	1

Tarihî roman okumak ünitelerle ilişkilendirilip öğrencilere birlikte sunulduğunda konuların anlaşılmasına olanak sağladığı görülmektedir. Tarih konularının sözel ağırlığı düşünüldüğünde kalıcı öğrenmelerin önemi özellikle T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi için birinci plana çıkmaktadır. Art arda gelen konular, birbiriyle örtüşen olaylar, ilişki kurulması gereken detaylar ve nicesi henüz bilişsel olgunluğunun arifesindeki ortaokul öğrencileri için oldukça zorlayıcı olmaktadır. Başarı ve başarısızlık açmazı içerisinde sıkışan öğrencilerin çabaları kimi zaman sonuç alabilirken kimi zaman da sonuçsuz kalmaktadır. Başarısızlık hissiyatına kapılan öğrencilerin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine, tarihe ve hatta kendi geçmişine bir set çekmesine neden olmaktadır. Alınan yanıtlar neticesinde tarihî roman okumak öğrencilerin öğrenmelerine katkı sağlamaktadır.

Tarihî gerçeklikle edebî kurgunun bir sentezi olan tarihî romanlar öğretmen gözetiminde taranıp derslerde bir ek kaynak olarak kullanılmasının öğrenciler tarafından öğretimde faydalı olduğunun benimsendiği ortaya konulmuştur.

Romanı kapsayan konuları çok iyi öğrendim çünkü kitapta savaş döneminin bunalımı, zorlukları ve sıkıntıları detaylı şekilde betimlenmesiyle zihnimde canlandı, o zamanları tekrar yaşadım. Diğer üniteleri kapsayan üniteleri daha rahat öğrendim. (Hatice)

Üniteyi kavramam daha kolaylaştı ve normalde zorlandığım konuları kolayca hatırlamamı sağladı. (İlkay)

Çerkez Ethem'i biliyordum. Kitap sayesinde ayaklanma hakkında daha fazla şeyler öğrendim. İçerisindeki bilgiler sayesinde konular daha kalıcı oldu. (Kamil)

Romanda anlatılanlarla ünite neredeyse aynıydı. Derste sadece bilgi ağırlıklı, kitap da sanatsal ve detaylıydı. Roman ile bilgim kalıcı oldu. Çoğu konuyu unutsam bile romanda ele alınanlar hep bende canlı kalacak. (Mahmut)

Sanırım 30. Sayfaydı, İngilizler ana karakterin yaşadığı yeri işgal ediyordu. Derste işlenen işgal konusunun iç yüzünü, halkın yaşadığı bunalımı detaylı anlatılıyordu. O dönemde yaşamış hissi soruları çözerken hep aklıma geldi. (Fatma)

Tablo 5

Tarihi roman okumanın T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersindeki başarısının artmasına ilişkin bulgular

Öğrenci Görüşleri	f
Başarım arttı	4
Zaten başarı düzeyim yüksekti	4
Başarımın arttığını anlayamadım	3
Konuları hatırlamama yardımcı oldu	2
Başarımı arttırmadı	2

Tarihî roman okumanın başarı düzeyini arttırma konusunda fikir birliği sağlanmamakla birlikte bir fikir çoğunluğu söz konusudur. Öğrencilerin T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi 2 ve 3. temalarıyla ilişkili tarihî roman okuyarak öğrenmelerine destek olduğu görülmektedir. Öğrencilerin bir kısmı başarısının arttığını anlayamadığını belirtmiştir. Bu bulgu üzerinde düşünüldüğünde araştırmanın bir süreç belirttiği unutulmamalıdır. Tarihî roman okuma konusunda daha önce bir tecrübe edinmemiş bir grup öğrencinin tamamının gelişimlerini hissetmesi beklenemez ancak tarih dersleriyle tarihî romanların ilişkilendirilip bunun bir öğrenim alışkanlığı hâline geldiği senaryoda öğrencilerin başarılarının arttığını hissedilir düzeyde gözlemleyebileceği düşünülmektedir.

Dört katılımcının başarı düzeylerinin zaten yüksek olduğu ve bu nedenle tarihî roman okumaktan bir başarı olarak yarar sağlayamadıkları kanısı yanlış bir düşüncedir. Öğrencilerin akademik anlamda başarılı olması öğretime ek kaynaklar yaratmaktan kaçınmaya neden olmamalıdır. Unutulmamalıdır ki, tarih eğitimi yalnızca bilişsel boyutu olan bir alan değildir; bireyin kendi ulusuna ait manevi zenginliği hissederek yaşaması da elbette tarih eğitiminin büyük sorumluluklarından biridir. Doğru seçilmiş tarih anlatıları, öğrencinin ruhuna dokunabilmekte seçilebilecek en uygun yöntemlerden birisidir.

Evet mesela deneme sınavlarında 6 doğru 4 yanlış yapıyordum romandan sonra doğru sayım 8'e çıktı. Yani bayağı artırdığını düşünüyorum. (Hatice)

Evet netlerim arttı. Çünkü bu tür romanlarla İnkılap sınavlarını kitaptan elde ettiğim bilgilerle daha da pekiştirdiğim için daha kolay çözebiliyorum. Ayrıca okuldaki klasik sınavlarda kolayca yorum yapabiliyorum. (Fatih)

Başarımın arttığını düşünmüyorum. Çünkü içinde bildiğim bilgiler olduğu için beni pek etkilemedi ve başarımın arttığını düşünmüyorum. (Melike)

Öncelikle savaşı ilgilendiren konuları daha iyi anladım. Derslerde soyut anlatılan konular kitapta daha somutlaşıyor. Roman duygusal bir şekilde anlatılmış ve bizim empati kurmamızı sağlayarak düşünmeye itiyor. Başarım da böylece arttı. (Melek)

Netlerim artmadı zaten ful ya da 1 yanlış yaptığım için etkisi olmadı. Ama derste kötü olan insanların doğru sayısı belki artar. (Kenan)

Tablo 6

Tarihi roman okumanın T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük derslerinde yetersiz olan öğrenciye tarihi romanın önerilmesine ilişkin bulgular

Öğrenci Görüşleri	f
Tavsiye ederim	12
Tavsiye etmem	3

Öğrenci gözünden tarihî roman okumanın görülmek istendiği bu soruda olumlu bir dönüt alınmıştır. Bu bulgular doğrultusunda tarihî roman okumanın öğrenciler tarafından güvenilir ve etkili bir yöntem olabileceği fikri ortaya konulmuştur. Bu yöntemin faydalı olduğunu düşünen 12 öğrenci T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük derslerinde başarısız olanlara ek bir kaynak olarak romanları önermiştir. Olumsuz yanıt olarak kayıtlara geçen üç görüş cevabından özellikle birisi ise içerisinde bulunduğumuz ölçme ve değerlendirme çıkmazını ortaya koyan detaylar içermektedir (Ö10). Katılımcı (Ö10) T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük derslerinde başarısız olan öğrencilere, sınavlara yönelik test kitapları ve tamamen sınava yönelik hazırlanan sosyal medyada bulunan video içerikleri tavsiye etmiştir.

Eğitim öğretim anlayışı doğru şıkki işaretlemek olan bu bakış açısının maddi ve manevi değerleri oldukça yüksek olan tarih dersleri için ne kadar zararlı olduğunu tahmin etmek zor olmasa gerek. Düşünen, eleştiren ve sorgulayan tarih okuyuzarları ile gelecek neslimizi donatmak istiyorsak bu test zihniyetini de yavaş yavaş geride bırakmamız gerekmektedir. Nitekim MEB, tarihinde ilk kez Ölçme ve Değerlendirme adlı bir yönetmelik yayınlamaya bu test zihniyetinden çıkışa işaret etmiştir. Yayımlanan yönetmelikte okullarda uygulanacak yazılı sınavlarda açık uçlu sınavların zorunlu tutulmasını, öğrencilerimizin şıklar arasında ezberden uzak bir şekilde zihinlerinin zenginliklerini ve bilgi birikimlerini özgün üsluplarıyla yansıtabilecekleri bir ortam hazırlamaktadır.

Bu gelişmeler ışığında tarihî roman okumanın öğrenciye katacağı kültürel derinliği ve edineceği olgun tarih bakış açısını göz önüne alırsak T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük derslerinde başarısız olan öğrencilere bir ek kaynak olarak doğru seçilmiş tarihî romanların sunulması kusursuz bir yöntem olacaktır.

Derslerdeki başarısını artırmak isteyen çocuklar roman okuyarak başarılı olabilirler. Millî mücadeleyi konu alan kitaplar oldukça faydalıdır. (Ömer)

Evet tavsiye ederim çünkü savaş zamanındaki zorlukları ve sıkıntıları karakterler üzerinden etkileyici dille anlatmıştır. Bu yüzden tüm öğrenciler okumalı. (Fatih)

İlgisi olmasa bile en azından hoşuna gidecektir. Tarihi romanı ders için öneririm. (Toprak)

Evet tavsiye ederim, çünkü derslerde bu konuları anlayamayan arkadaşlarım bu tür romanları okuyarak daha rahat anlayabilir. Özellikle kitap okumayı sevip derslerde konuları anlayamayanlara öneririm. (Gizem)

Evet ederdim bana göre tarihin en iyi yansıtılması sanat yoluyla. Ben film ve belgeselleri tercih ediyorum, bazı insanlar kitap yoluyla olayları zihninde canlandırabilir. (İlkay)

Ashında tavsiye etmem çünkü konu anlatımlı ders kitapları ve eğitim videolarının daha iyi çözüm olduğunu düşünüyorum. (Kâmil)

Etmem, çünkü tarihî romanlarda konu parça parça alındığı için okuyucunun kafasını karıştırabilir. (Mahmut)

Bence bir insanı tarihe yönlendirmek için çok etkili bir yöntem. (Fatma)

Tablo 7

Öğrencilerin tarihi roman okumanın Sosyal Bilgiler ve T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük derslerindeki tarih konularının pekişmesinde daha önce farklı bir tarihi roman tercihine ilişkin bulgular

Öğrenci Görüşleri	f
Daha önce tercih etmedim	15

Bu görüş sorusu ile bir gerçekliğe değinilmek istenmektedir. Öğrencilerin hiçbiri daha önce herhangi bir tarih konusuna yönelik tarihî roman okumamıştır. Karşılaşılan bu yanıtlar bizler için şaşırtıcı nitelikte olmamalıdır; bu ihmal edilen alanı gün yüzüne çıkarmak ise çalışmanın esas amacıdır. Yurtdışı kaynaklar incelendiğinde, tarih dersleriyle tarihî romanların bir bütün olarak sunulduğu görülmekteyken ülkemiz ise uygulamada neredeyse sıfıra yakın bir izlenim çizmektedir.

Öğrenci yanıtları incelendiğinde bir aydınlanma yaşandığını belirtmek mümkündür. Öğrencilerin tercih etmediklerini söylediklerinin hemen ardına artık tercih edeceklerini belirtmesi ise araştırma adına sevindirici bir detaydır. Bununla birlikte bir önceki başlıkta karşılaşılan test çözme ve video izleme mantığı ile yeniden karşılaşmaktayız. Bu tarz yanıtlar bizler için üzücü olmakla birlikte yaptığımız yanlış görmemiz adına da doğru geri dönüşleri sağlamaktadır.

Hayır çünkü roman okumaya harcadığım zamanı dersle ilgili konu anlatımı izleyerek özet çıkarıp test çözerek değerlendirirsem daha iyi notlar alabilirim (Kenan)

Daha önce tercih etmedim. Sadece Küçük Ağa romanını okudum. Ama ilerleyen zamanlarda derslerimi pekiştirmek için bu roman gibi milli mücadele dönemini anlatan romanları okumayı düşünüyorum. Diğer dersler için bu yöntemi kullanacağım. (Çınar)

Henüz tercih etmemiştim. Artık tercih edeceğim çünkü Küçük Ağa konuların pekişmesine yardımcı oldu. (Gizem)

Daha önce ders konularını pekiştirmek için bir roman okumayı tercih etmemiştim çünkü hiç ilgimi çekmemişti. Romandan sonra kesinlikle tercih edeceğim. (Fatma)

Tablo 8

Tarihi roman okumanın T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi ünitelerindeki olay ve dönemleri ele alan tarihi romanların önerilmesine ilişkin bulgular

Öğrenci Görüşleri	f
Kalıcılığı sağladığı için önerilmeli	7
Tarihe olan ilgiyi arttırdığı için önerilmeli	2
Tarihe empati sağladığı için önerilmeli	2

Farklı bir bakış açısı sağladığı için önerilmeli	1
Eğlenceli olmadığı için önerilmemeli	1
İlgi çekici olmadığı için önerilmemeli	1
Fikrim yok	1

Tarihî roman okumanın önerilmesini ileri süren öğrenciler; kalıcılık, ilgi, empati ve bakış açısı nedenlerini paylaşmışlardır. Öğrencilerin çoğunluğu bakımından tarihî roman okumanın tarih derslerinde başarı ve ilgiyi arttırabileceği görüşü benimsenmiş sayılabilir. Olumsuz görüş bildiren öğrencilerin yanıtları incelendiğinde eğlenceli olmadığı ve ilgi çekici olmadığı gibi nedenler ortaya çıkmıştır. Bu olumsuzluk, edebiyatın her tür okura imkân sunan geniş zenginliği ile çözülebilir. Romanı durağan ve sıkıcı bulan öğrencilere çizgi romanlar veya görsel odaklı eserler önerilerek bir alışma süreci sağlanabilir.

Evet önerilmelidir. Böylece dersteki tarihi olayları ve önemli dönemleri daha kolay bir şekilde kavrayabilir. Böylece derslerdeki başarısını arttırabilir. Öğrenmede zaman kazanır. (Mehmet)

Her ünite ile ilgili olan kitaplar varsa ünite başlarında ya da ortalarında önerilmesi mantıklıdır. Ö6

Önerilmelidir çünkü bazı insanlar başkasının anlatımıyla değil kendi yaşantısıyla öğrenebilirler. Tarihsel konularda en iyi öğrenme kendi çabamızla olur. (Melike)

Önerilebilir ama ben kimsenin onları alıp okuyacağını hatta merak edeceklerini bile düşünmüyorum. Çünkü yaşımız gereği hiçbirimiz tarihi roman sevmeyiz. (Melek)

Önerilebilir. Çünkü bazı insanlar okumak istemese de tarihi romana ilgisi olan insanlar bu önerileri dikkate alarak hem tarih alanında bilgilenip hem de olaylara farklı bir bakış açısıyla bakarak konuları daha iyi kavrar. (İlkay)

Tablo 9

Tarihî roman okumanın sonrasında T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine ilginin artmasına ilişkin bulgular

Öğrenci Görüşleri	f
Derse ilğim arttı	10
Derse zaten ilğim vardı	3
Derse olan ilğim artmadı	2

İlgili görüşme sorusu çarpıcı bir gerçeği ortaya çıkarmıştır. 15 katılımcının yalnızca üçü derse zaten ilgisinin olduğunu söylemiştir. T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine ilginin zayıf olduğu bu bulgu doğrultusunda çıkarılabilir. Öte yandan 10 öğrenci tarihî roman okuma faaliyeti sonrasında T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersine olan ilgisinin arttığını açıklamıştır. Bu kapsamda tarihî roman okumanın tarih öğretimine olan ilgiyi arttırabileceği görüşü savunulabilir.

Hayır artırmadı. Tarihi roman okumak önceden ilgimi çekmiyordu. Küçük Ağa romanı güzeldi, ilgi çekiciydi ama benim romana ilgimi artırmadı çünkü kitap okumayı sevmiyorum. Tabii ileride kitapların ilgimi çekmeyeceği anlamına gelmiyor. (Mahmut)

Evet arttı zaten bu çalışmadan önce merakım vardı. Romanı okumamla birlikte ilğim daha da arttı. Bundan sonra tarihi romanlarla daha yakından ilgileneceğim. (Gizem)

Aslında arttı. Benim okuduğum tarihi romanlarda daha karmaşık dilliydi bu romanın bu kadar sade ve açıklayıcı olması biraz önyargımı kırdı. Artık daha fazla tarihi roman okuyacağım. (Aslı)

Görev ve sorumluluklarının farkında olan her Türk ferdi tarihine kayıtsız kalmamalıdır. Geçmişini bilip geleceğini şekillendirmesi gereken Türk genci tarihini bilip ilgilenmelidir. Tarih bilincine sahip olan ben, öğrendiğim her bilgiyi derinlemesine öğrenirim bu yüzden ilgim her daim olacaktır. (Ömer)

SONUÇ VE TARTIŞMA

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi; Türk inkılap hareketinin gelişimini, diğer bir ifadeyle Millî Mücadele dönemini, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunu, Atatürk'ün ilke ve inkılaplarını konu alan 8. sınıf düzeyinde bir tarih anlatısıdır. T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük, içerik ve hedefler bakımından her Türk vatandaşında olması gereken bilişsel ve duyuşsal kazanımlara odaklanmaktadır. Bunun bilinciyle, araştırmada adı geçen dersin hedeflerine ulaştırılması adına tarihî roman okuma yönteminin bir ders içi ve ders dışı materyal olarak kullanılmasının öğrencilere etkisi sorgulanmıştır.

Deney ve kontrol grubunun ön test sonuçları incelendiğinde iki grup arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. İki grubun da araştırma öncesi eşit hazır bulunuşluk düzeylerinde olduğu sonucu çıkmaktadır. Tarihî roman okutulması sürecinin sonunda yapılan son testler incelendiğinde, deney ve kontrol grubu arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Ancak ön testleri arasında puan farkı bulunmayan iki grubun son test sonuçlarında ise deney grubunun başarı ortalaması kontrol grubuna göre dikkat çeker düzeyde artmıştır. Bu bağlamda tarihî roman okumanın T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin ilgili kazanımlarının kavratılmasında etkili olduğu görülmektedir. T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde tarihî roman okumanın başarıya olumlu katkısından söz etmek mümkündür.

Deney grubuyla yapılan görüşme sonucunda T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde tarihî roman okumanın ders başarısına olumlu etkisi olacağına, tarihe karşı ilgi ve merak besleneceğine, millî değerlerin aktarılmasına katkı sağlayacağı ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte öğrenciler ilerleyen yıllardaki tarih derslerinde de tarihi roman okumayı bir öğretim yöntemi olarak kullanacaklarını ve bunu tavsiye edeceklerini belirtmişlerdir.

Göker (2021, s. 91) araştırmasında öğrencilerin tarihi romanlara ilgi duymadığını ve daha önce tarih derslerinde tarihî romanlarla karşılaşmadıklarını belirtmiştir. Deney grubunun görüşme formu yanıtlarında bu çıkarıma benzer bir durumla karşılaşılmaktadır. Buna karşın Levstik (1989) Amerika Birleşik Devletleri'nde öğrencilerin daha çok tarihî romanları tercih ettiklerini ve bu durumdan memnun olduklarını belirtmiştir. Buna karşın Türkiye'deki tarih öğretiminde tarihî romanların yeterinde okutulmadığı anlaşılmaktadır.

Keskin (2008) çalışmasında tarihî roman okumanın tarih eğitimi ve öğretimine katkı sağladığından bahsetmiştir. İlgili sonuç, araştırmanın bulgularıyla örtüşmektedir. Tarihî romanlar öğrencilerin tarih derslerine olan başarısını olumlu etkilemektedir.

Kart (2002, s. 104-108) tarihî roman okuyan ve düz anlatımla tarih dersi işleyen iki grubu kıyasladığı çalışmasında, öğrencilerin bilişsel boyutlarında ve başarı düzeylerinde oluşabilecek farkları görmeyi amaçlamıştır. Tarihî roman okuyan öğrencilerin, araştırma sonucunda daha başarılı olduğu ortaya çıkmıştır. Alan yazında yer alan bulgular incelendiğinde T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde tarihî roman okumanın etkilerinin irdelendiği çalışmanın bulgularıyla örtüşmektedir.

Sonuç olarak nicel ve nitel bulgular göz önünde bulundurulduğunda T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersi özelinde ve tarih öğretimi genelinde tarihî roman okumanın ders başarısına katkı sağladığı sonucu çıkmakla birlikte tarihe olan sevgi ve ilgiyi de arttırdığı görülmektedir.

Öneriler

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinin ilgili kazanımların kavratılmasında tarihsel romanın etkilerinin incelendiği bu araştırmada, edinilen bulgular doğrultusunda birtakım öneriler uygun görülmüştür.

- Tarih öğretiminde tarihî romanların olumlu etkisi yadsınamaz bir gerçektir. Bu nedenle tarih konulu derslerin öğretim programlarında tarihî edebi eserler okunması teşvik edilmelidir.
- Sosyal bilgiler, T.C. İnkılap tarihi ve Atatürkçülük ve tarih derslerinde, ders kitaplarında işlenen konu ile ilgili okuma tavsiyeleri ve etkinlikler bulunmalıdır.
- EBA üzerinden tarih kazanımlarıyla örtüşen tarihî romanların bulunduğu etkileşimli eğitsel içerikler tasarlanıp sunulmalıdır.
- İlköğretim kademesinde tarih okuryazarlığını geliştirecek seçmeli dersler hazırlanıp okutulmalıdır.
- Sosyal Bilgiler ve Tarih öğretmeni adaylarının öğretim programlarına tarihî romanları derslerinde daha etkin kullanabilmeleri adına düzenlemeler yapılmalıdır.
- Tarihî romanların, tarih eğitimi ve öğretimine katkılarını daha büyük ölçekte görebilecek geniş örneklemli çalışmalara destek olunmalıdır.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Araştırmaya her iki yazar da eşit bir şekilde katkı sağlamışlardır.

Çatışma Beyanı

Yazarlar arasında herhangi bir çatışma durumu yoktur.

KAYNAKÇA

- Argunsah, H. (1990). *Türk edebiyatında tarihî roman (Türk tarihiyle ilgili)*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Ayverdi, İ. (2005). *Misalli büyük türkçe sözlük*. Kubbealtı Yayınları.
- Ata, B. (2001). Çanakkale savaşlarını nasıl öğreteceğiz? *Türk Yurdu* (164), 25.
- Buğra, T. (2018). *Küçük ağa* (36. baskı). İletişim Yayınları.
- Büyükoztürk, Ş. (2010). *DeneySEL desenler*. Pegem Yayınları.
- Cemaloğlu, N. (2003). Öğretimde ders kitaplarının yeri ve önemi. N. Hayta (Ed.) *Konu alanı ders kitabı inceleme kılavuzu* içinde (ss. 29-31). Nobel.
- Collingwood, R. G. (1996). *Tarih tasarımı*. Gündoğan Yayınevi.
- Demircioğlu, İ. H. (2023). Tarih öğretimi, öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı. Demircioğlu, İ. H. ve Turan, İ. (Ed.) *Tarih öğretiminde öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı* içinde (ss. 2-4). Pegem Yayınları.
- Düzgün, H. (2008). *Tarih öğretiminde tarihi romanların yeri -Mehmed Niyazi'nin romanları*, [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Göker, M. (2021). Tarih öğretiminde disiplinlerarası yaklaşım ile edebiyattan yararlanılmasına ilişkin öğrenci görüşleri. [Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi]. Karabük Üniversitesi.
- Harris, K., & Austin, P. (2000). *Voices from America's past: historical novels and audiobooks*. Books Links.
- Jakopsen, J. N. (2002). Putting the story in history: young adult historical fiction in high school social studies. *Candidate Fort the Degree of Masters of Arts in Education Secondary Social Studies*, 35.
- Johnson, R. B., & Onwuegbuzie, A. J. (2004). Mixed methods research: research pradigm whose time has come. *Educational Researcher*, 33(7), 14-26. <https://doi.org/10.3102/0013189X033007014>
- Kart, Ö. (2002). Eski Türk destanlarının tarih öğretimindeki yeri ve kullanımı. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Keskin, S. (2008). Romanlarla tarih eğitimi ve öğretimi. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Koç, Y. (2002). Türkiye'de tarih eğitimin sorunları. *Türk Yurdu*, 22(175), 54-55.
- Levstik, L. S. (1989). Historical narrative and the young reader. *Theory Into Practice* (28), 114-119. <https://doi.org/10.1080/00405848909543389>
- MEB. (2023). T.C. İnkılap Tarihî ve Atatürkçülük dersi kitabı. MEB Basımevi.

- Marshall, A. G., & Stix, A. (2010). Using multilevel young adult literature in middle school american studies. *The Social Studies*, 91(1), 25-31. <https://doi.org/10.1080/00377990009602438>
- Nawrot, K. (1996). Making connections with historical fiction. *The Clearing House*, 69(6), 343-345. <https://doi.org/10.1080/00098655.1996.10114336>
- Patton, M. Q. (2005). *Qualitative research*. John Wiley & Sons.
- Tural, S. (1991). *Zamanın elinden tutmak*. Ecdad Yayınları.
- Ünal, O., ve Demirkaya, H. (2019). A semi-experimental study on the use of educational comics in social studies. *International Journal of Geography and Geography Education (IGGE)*, 40, 92-108.
- Vacca, T. R., & Vacca, J. L. (2005). *Content area reading: Literacy and learning across the curriculum*. Allyn & Bacon.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (11. baskı). Seçkin Yayıncılık.